

Malmö Konserthus

Torsdag 14 oktober 2010 kl 19.30

KLARINETTVIRTUOS

MALMÖ SYMFONIORKESTER

SHI-YEON SUNG dirigent

MARTIN FRÖST klarinett

LISA WALL vid Sveriges Radio/P2, presentatör

Jörgen Svensson, konsertmästare

EINOJUHANI RAUTAVAARA (f 1928)

Garden of Spaces (2003) / 12 min

ROLF MARTINSSON (f 1956)

Klarinettkonsert, "Concert Fantastique" op 86 (2010)

uruppförande / 24 min

PAUS

MAURICE RAVEL (1875-1937)

Gåsmors sagor, balettmusiken (1910) / 30 min

Prélude

Danse du Rouet et Scène

Pavane de la Belle au bois dormant

Les entretiens de la Belle et de la Bête

Petit Poucet

Laideronnette, Impératrice des Pagodes

Le jardin féerique

Konserten spelas in av Sveriges Radio/P2,
vänligen respektera inringningarna.

Martin Fröst signerar skivor i foajén under pausen.

Malmö Konserthus

Torsdag 14 oktober 2010 kl 19.30

SHI-YEON SUNG dirigent

Sedan hon segrade i Sir Georg Solti International Conductors Competition 2006 har den sydkoreanska dirigenten Shi-Yeon Sung intagit de internationella scenerna med briljans och säkerhet. Sung debuterade på hemmaplan med Seoul-filharmonikerna 2007/2008 och samma spelår utsågs hon till biträdande dirigent vid Boston Symphony Orchestra, ett uppdrag hon lämnade förra säsongen. Hon har även dirigerat vid Bostonsymfonikernas Tanglewood-festival 2008-2010. Shi-Yeon Sung har ett återkommande uppdrag som dirigent för DaimlerChryslers Sommarfestival i sydtyska Schloss Kapfenburg i Lauchheim. Sung har arbetat med Princeton Symphony Orchestra, Los Angeles Philharmonics, Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, Rotterdam-filharmonikerna, Nürnberger Symphoniker, Berliner Sinfonie-Orchester, Berliner Symphoniker m fl. I Sverige har hon de tre senaste säsongerna bjudits in till Hel-

singborgs Symfoniorkester. Debuten vid Stockholmsoperan 2008 ledde till en återinbjudan förra säsongen då hon dirigerade Glucks Orfeus och Eurydike, hon engagerades även av Stockholmsfilharmonikerna under 2009. Debuter med Sveriges Radios Symfoniorkester, Stavanger Symfoniorkester och Konzerthausorchester Berlin är inplanerade denna säsong. Det är också första gången Shi-Yeon Sung gästar Malmö SymfoniOrkester.

Musikerkarriären startade hemma i Pusan, Sydkorea med pianostudier vid 4 års ålder, hon vann en rad ungdomstävlingar och gav sin första konsert som 13-åring. Piano-utbildningen tog henne till Europa och studier för Eckart Heiligers i Zürich och senare en Mastersexamen 2001 för László Simon och Erich Andreas vid Universitat der Kunst e i Berlin. Samma ar inledde Sung sin utbildning till dirigent for professor Rolf Reu-

ter vid Hanns Eisler Musikhögskola i Berlin och tog sitt diplom där 2006. Hon fortsatte med fördjupade studier för professor Jorma Panula vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Shi-Yeon Sung debuterade som dirigent 2002 med Trollflöjten i Berlin, vilket följdes av en rad operaproduktioner vid Theater Görlitz och Hans

Otto Theater i Potsdam. Åren 2003-2006 var Sung chefsdirigent för akademiska symfoniorkestern, Capella Academica, vid Humboldt-universitetet i Berlin. Hon vann första pris i Kvinnliga dirigenttävlingen i Solingen, Tyskland 2004 och i Bamberg Gustav Mahler-dirigenttävlingen 2007.

MARTIN FRÖST klarinett

Martin Fröst tilldelades Dagens Nyheters Kulturpris 2007 med motiveringen: "För att han bemästrar klarinetten med ojämförlig virtuositet, djärvhet och magi. Som om den vore ett trollspö, en teatermask el-

ler ett stycke gäckande natur...". Klarinettvirtuoson Fröst är en av vår tids mest spännande och karismatiska instrumentalister. Han är både traditionsbärare och trendsättare. "Until you have heard Martin Fröst, you really haven't heard the clarinet" skrev tidningen Times i London för några år sedan.

Som bejublade solist är han en återkommande gäst på ledande musikscener med de främsta orkestrarna världen över. Han hanterar hela den traditionella klarinettrepertoaren - från Mozart till samtida specialskrivna verk - inklusive jazziga inslag som Artie Shaws Klarinettkonsert. Martin är en inspirationskälla för nutida tonsättare, t ex är hans framgångar med Anders Hillborgs klarinettkonsert Peacock Tales välkända. Även uruppförandet av Viktoria Borisova-Ollas Golden Dances of Pharaohs med Kungliga Filharmonikerna våren 2010 har hyllats.

Som dirigent och solist samarbetar Martin Fröst med orkestrar som Oslofilharmoni-

Foto Mats Bäcker

kerna, Svenska Kammarorkestern, Züricher Kammerorchester och Deutsche Kammerphilharmonie Bremen. Ett annat spännande konsertprogram gör Martin tillsammans med violinisten Janine Jansen med violin- och klarinettrepertoar till koreografi av Emio Greco, premiären i Concertgebouw, Amsterdam var en stor framgång.

Martin Fröst har mottagit ett antal priser och nomineringar, både hemma i Sverige och utomlands. Han har givit ut ett stort antal inspelningar på BIS. Bland dessa har Mozarts Klarinettkonsert (såld i över 200.000 ex!) och Brahms sonater fått stor internationell uppmärksamhet. Brahmskivan fick högsta betyg och utmärkelsen Disc of the Month i Classics today, Editor's Choice i Gramophone, Chamber Choice

of the Month i BBC Music Magazine samt valdes till CD of the Week i BBC Radio 3 CD Review. Mozartskivan utsågs till den bästa inspelningen av klarinettkonserten någonsin av franska tidskriften *Classica Répertoire*. En rad nya CD-projekt är inplanerade den närmaste tiden, bl a American Clarinet Concerti med São Paulo Symfoniorkester och Dances Serpentine med Roland Pöntinen.

Martin Frösts omtalade festival Vinterfest i Dalarna firade 5-årsjubileum i februari 2010 och nu har Martin även erbjudits det konstnärliga ledarskapet av den prestigefyllda internationella Kamarmusikfestivalen i Stavanger där han gör sin första säsong 2010.

EINOJUHANI RAUTAVAARA

Garden of Spaces

Einojuhani Rautavaaras namn har under de senaste decennierna gått som en löpeld över världens konsertstrader. Detta är resultatet av en lång och målmedveten karriär som fick ett första genombrott med *A Requiem in Our Time* för bleckinstrument och slagverk 1953. Med detta verk vann han den prestigeladdade Thor Johnsson-tävlingen. En ny fullträff blev *Cantus Arcticus* för (inspelade) fåglar och orkester 1972.

Därefter har han beundrats för storslagna körverk, operor, kammarmusik och sånger. Det har blivit åtta symfonier och en lång rad solokonsert vid sidan av kor-

tare orkesterverk. Något som gjort Rautavaaras musik så attraktiv och intressant är att han aldrig stannat upp, han har alltid sökt sig vidare samtidigt som han bevarat sin personliga särart.

Finlands Radio gav vid 1970-talets början en konsertserie, där tonsättare själva fick dirigera sina verk, även Rautavaara ombads delta. För detta tillfälle komponerade han 1971 stycket *Garden of Spaces*. "Jag hade en idé för ett verk som skulle vara olika varje gång det spelades, skapat på nytt av varje dirigent."

Det här var den tid då den avantgardistiska musikens hedersord var aleatorik (alea är latin för tärning), det vill säga att slumpen skulle styra. Rautavaara hade just bevistat en utställning med namnet *Tilatarha* (*Garden of Spaces*) där arkitekten Reima Pietilä visade hur vanliga moduler kunde användas på många ovanliga sätt. Rautavaara ville göra något liknande med musiken. Han skapade därför moduler där det musikaliska innehållet är exakt noterat, men dirigenten skulle bestämma hur de skulle utföras, när de skulle spelas och vilken funktion de skulle ha i helheten. Varje gång stycket spelas kan alltså resultatet bli olika. År 2003 reviderade tonsättaren sitt verk och det är denna version som framförs här.

© Stig Jacobsson

ROLF MARTINSSON

Klarinettkonsert, "Concert Fantastique"

Concert Fantastique är min sjätte solokonsert sedan trumpetkonserten *Bridge* 1998. Inför varje ny konsert har det varit en utmaning att inte upprepa form eller idé, utan ständigt söka nya vägar och uttryck. Ser jag tillbaka på mina tidigare konsert så kan jag hitta många likheter såsom varierade tempi, dynamiska höjd- och lågpunkter, solokadenser, orkestermellanspel och ett tonspråk som fluktuerar mellan tonalitet och icke-tonalitet. Men ingen av dessa musikaliska beståndsdelar har inneboende garantier för en bra solokonsert eller ett personligt verk. Det är snarast i kombinationen av dessa beståndsdelar, i ordningsföljden och spänningsförhållandena dem emellan, som det unika och personliga tar form. Det finns ytterligare två och helt avgörande ingredienser som bidrar till att *Concert Fantastique* kommer att vara unik bland mina solokonsert och det är att soloinstrumentet heter klarinett och solisten Martin Fröst. Jag har under lång tid studerat klarinetten, lyssnat på klarinettkonsert och framför allt haft en mycket kreativ dialog med Martin. Samarbetet har varit intensivt. Inledningsvis diskuterade vi alla möjliga idéer för konserten, men till slut sa han: Varför inte bara skriva en fantastisk konsert? Javisst, lättare sagt än gjort, tänkte jag, men kom i alla fall igång. Verkets titel refererar förstås till vårt samtal, men är främst en hyllning till den fantastiske musikern och artisten Martin Fröst.

Foto: Christoffer Lomfors

Under en av våra träffar visade Martin plötsligt upp ett blixtnabbt, svagt och flyende klarinettspel som genast fick mig att tänka på hur en kolibri ilar omkring i luften, stannar och suger nektar helt stillastående för att i nästa sekund hasta vidare till en ny blomma. Jag har lagt in ett sådant parti strax efter solokadensen i slutet, men innan den snabba slutdelen och döpt avsnittet till Humming Bird.

Konsertens form är tydligt uppdelad i fem avdelningar. Inledningen, som är rörlig och börjar mycket bestämt, följs av ett kortare orkestermellanspel som tematiskt förbereder verkets omfattande

långsamma lyriska del. I den andra delen spelar solisten endast en ton, men desto längre, utan att andas. Tekniken för att klara detta är cirkulationsandning och i detta fall krävs det att solisten håller samma ton i mer än en minut utan avbrott. Den tredje delen är verkets lyriska höjdpunkt. En lång vacker melodisk sekvens skapar efterhand allt större spänning till harmoniken och övergår därefter till en kontrastrik exotisk del för att senare återvända till det melodiska sekvenstemat. Fjärde delen är en hisnande solokadens som leder in i den femte och sista delen i ett snabbt och virvlande tempo.

© Rolf Martinsson

MAURICE RAVEL

Gåsmors sagor

Under slutet av 1910-talet komponerade Maurice Ravel Fem barnstycken för fyrehändigt piano (Cinq pièces enfantines pour piano à quatre mains). Han skrev dem till konstnärsvännen Cyprien Godebskis barn. Men förläggaren Durand och teaterproducenten Jacques Rouché såg större möjligheter hos dessa nästan privata stycken och uppmanade Ravel att ombilda det hela till en balett. Ravel orkestrerade och tillfogade förspel och interludier. Balletten Gåsmors sagor låter Törnrosa drömma fram de övriga sagofiguerna: Tummeliten, Skönheten och Odjuret

samt pagodernas kejsarinna Laidonette - en vacker prinsessa som förhäxats till en magnifik fullhet. Det var ingen tillfällighet att Ravel valde sagomotiv. Han läste och berättade gärna sagor och återkom flerfaldigt till musikaliska sagomotiv. Han var också en passionerad samlare av mekaniska leksaker, men inte som döda utställningsföremål - han älskade att sätta igång dem. I Gåsmors sagor utvecklade Ravel medvetet en strängt återhållsam stil som fick stor betydelse för hans fortsatta utveckling.

© Paul-Christian Sjöberg

Rolf Martinsson är en av Sveriges internationellt mest framförda tonsättare. Hans musik har de senaste åren framförts i en rad länder med konserter bl a i New York, Wien, Paris, London, Berlin, Prag, Madrid och Tokyo. Samarbetet med Håkan Hardenberger öppnade dörrarna mot den internationella scenen i slutet av 1990-talet efter uruppförandet av trumpetkonserten Bridge med Göteborgs Symfoniker och Neeme Järvi. Uruppförandet blev en omedelbar succé och Hardenberger har därefter framfört verket ett femtiotal gånger världen över. Samarbetet med Christian Lindberg har också lett till internationella framföranden, såsom trombonkonserten Fairlight i Musikverein i Wien 2007. Martinsson samarbetar kontinuerligt med landets större orkestrar och svenska artister som Hans Pålsson, Mats Rondin, Magnus Båge och Jan Stigmer. I mars 2009 uruppförde Malmö SymfoniOrkester och Anne Sofie von Otter Orchestral Songs till dikter av Emily Dickinson i Radiohusets konsertsal, Köpenhamn. Rolf Martinsson arbetar nu på en kontrabaskonsert för Dan Styffe och Oslo-filharmonikerna. Läs gärna mer på: www.rolfmartinsson.com

